

mindre let for dem at faae Laan, som maasse er dem til Stabe for Eftertiden. Den høitæredede Minister sagde, at der var dem, der var nødt til at give $6\frac{1}{2}$ —7 pCt., for at bliue reddet i Diebliffet. Maasse den meget ærede Minister kjender saadanne Tilfælde, jeg kjender i ethvert Fald ogsaa Tilfælde af lignende Art, hvor en Mand maatte betale dyrt for at bliue reddet i Diebliffet, men som et halvt Aar efter maatte gaa nøgen fra sin Eiendom. Var han gaaet derfra, inden han fik det sidste Laan, kunde han maasse have subsisteret for Eftertiden. Jeg tror derfor ikke, vi skulle anbefale Laan i faste Eiendomme til høiere Rente end 4 pCt. Det ere vi vist Alle enige om, at Landbruget ikke taaler høiere Rente; men vi kunne ogsaa være enige om, at, dersom en Mand kjøber en Eiendom efter de nuværende Eiendomspriser og skal forrente hele Kapitalen, vil han ikke kunne bestaa. Han maa altid have en Kapital at sætte i denne Eiendom, som han maa beregne, at han ingen Rente faar af. Saaledes er det faktisk, det kan ikke nytte, hvad man saa siger. — Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgfreds (Klein) mente, at det ikke er let at optage, hvem det var, der drev Ager. Han mente f. Ex., at naar Debitor ikke vilde have den Alieilighed, og Kreditor heller ikke brød sig om det, kunde der mulig blive affluttet Laan, uden at Noget vidste, om der svaredes høiere Rente end den efter Loven tilladte, og saa kunde Debitor komme en skjøn Dag og afpresse Kreditor nogle Hundrede Kroner, hvis han ikke vilde nedsætte Rentens. Ja, men det kunde jo undgaaes, hvis ingen Obligation kunde blive ihinglæst, uden at der var præsteret gyldigt Devis for, at en saadan Bevilling var givet; saa kunde det Tilfælde ikke indtræde, som det ærede Medlem omtalte. Naar det er sagt, at det Hele er et Omsvøb med at søge denne Bevilling, er det muligt, naar man ser hen til, hvorledes det for Diebliffet er indrettet; men jeg tror dog, at det Omsvøb kan føre til, at mangen En, som har Penge at laane ud, vil — jeg vil ikke bruge stærke Udtryk — ømme sig, for ikke at sige skamme sig, ved at komme og forlange høiere Rente end den efter Lovgivningen tilladte af Laan i faste Eiendomme. Det var derfor maasse ikke saa galt, om der skulde betales Noget, for at faae en saadan Bevilling. Saa vilde mange Folk ikke, jeg havde nær sagt, komme til at bringe sig selv i Forlegenhed. Der falder mig den Tanke ind, medens jeg taler, at man jo ikke havde nødig at lade disse Penge gaa ind i Statskassen; man kunde lade disse Kjendelser, for at faae Lov til at svare høiere Rente, tilfalde Fattigkassen i den Kommune, hvori Laanet blev givet. Saa blev det bekendt for Alle, at der var kommet en Indtægt tilstede af den Grund, at en Mand skulde have høiere Rente ud af sit Udlaan til en anden. Det er en Tanke, jeg vil henstille, om det ikke kunde være godt. — Jeg skal, som sagt, ikke stemme mod

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling. Det er bebudet af flere ærede Talere, at der muligvis kunde komme Noget ud af det ogsaa i Retninger, som kunde være bedre end det, der foreligger; ellers kunde man jo lade det falde strax, men der kunde maasse ogsaa i andre Retninger komme Betragtninger frem, som kunde blive gavnlige. Jeg vil altsaa slutte med at sige, at, som Lovforslaget foreligger, er jeg en Modstander deraf, og kommer det til at foreligge i samme Form ved sidste Behandling, ved den endelige Afstemning, vil jeg komme til at stemme derimod.

Th. Nielsen: Efter det Tidspunkt, hvortil vi ere naaede, skal jeg fatte mig i muligt Korthed. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgfreds (Klein) bemærkede, at, naar jeg havde citeret den preussiske Lov, var jeg vistnok ikke kommen tilbunds i den, idet den kun gik ud paa at straffe for Ager i Almindelighed, uden at sætte nogen bestemt Rente, men det ansørte jeg netop i mit Foredrag. Jeg sagde netop, at jeg var meget vel bekendt med, at den tydske Lov, som den oprindelig blev forelagt af Fyrst Bismarck, gik ud paa at sætte en bestemt fast Rente. Fyrst Bismarck er naturligvis i Statsmandsvisdom en Skofinke ved Siden af det ærede Medlem her ligeoverfor (D. Christensen), der mener, at det er aldeles galt at give Love paa slige Omraader, idet Pengemarkedet retter sig efter ganske andre Forhold end efter vore Love. Fyrst Bismarck forelagde imidlertid Forslaget saaledes, at en bestemt Rente var foreslaet; men fordi man havde haft Frihed saalænge, mente man ikke at kunne gaa videre end til at straffe dem, der benyttede sig af deres Medmenneskers Forlegenhed. Det lader nu til, at der kan komme en Slags Enighed tilstede mellem det ærede Medlem fra Viborg og mig. Det forekommer mig rigtignok, at han var noget i Modsigelse med sig selv, idet han udtrykkelig bemærkede, at han troede ikke, at den tydske Lovgivning paa dette Omraade var sund, men kort efter sagde, at, dersom det var det, jeg vilde, at jeg vilde have Ager straffet i Righed med den tydske Lov, saa vilde han være med dertil. Det forekommer mig, at han derved kommer i Modsigelse med sig selv, naar han vil støtte Noget, som han ikke anser for sundt. Jeg betragter det som en gavnlig Virksomhed fra Lovgivningsmagtens Side at straffe de Mennesker, der paa en ublu Maade benytte sig af deres Medmenneskers Forlegenhed. Det, jeg nærmest har talt for idag, har ikke været for at regulere Pengemarkedet, skjøndt det i visse Tilfælde ikke er nær saa umuligt, som man tror; jeg har navnlig talt mod dem, der ville unddrage sig Pengemarkedet og paa en ublu Maade ville gjøre sig Fortjeneste af deres Medmenneskers Forlegenhed. Det er navnlig den Slags Folk, man skal komme tillids, og dersom man vil røre ved Rentelovgiv-